

Ese de două ori în septimana:
Jei-a si Dominec'a.

Pretulu de prenumeratiune:

pre annu intregu . . . 6 fl. v. a.
„ diumetate de annu . . . 3 fl. v. a.
„ patraru de annu . . . 1 fl. 50 cr.

Pentru Roman'a si strainetate:

pre annu intregu . . . 9 fl. v. a.
„ diumetate de annu . . . 4 fl. 50 cr.

LUMINA.

Fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Invitare de prenumeratiune

la

„L U M I N ' A „

fóia bisericésca, scolastica, literaria si economica.

Organu oficiale alu eparchiei romane gr. or. aradane.

Conditiiunile de prenumeratiune remanu totu celea din fruntea foi.

Aradu 11. ianuaru. 1873.

Redactiunea.

O metropolia noua gr. or.

Inaltiatulu Imperatu, prin un'a ordinatiune ce se publică in gazet'a oficiala din Vien'a, infiintă o metropolia gr. or. in Bucovin'a, sub carea supuse — ca de sufragane — episcopiele din Dalmati'a si Bucovin'a.

Totu atunci, si totu cu o cale, pre episcopulu Eugeniu Hackmann din Cernăuți, Inaltulu Imperatu ilu numi de mitropolitu in noua metropolia.

Atât'a e totulu.

A se motivă necesitatea sêu posibilitatea canonica, — sêu a consultă pe fitorii sufragani, — sêu a intrebă poporulu credinciosu, — sêu a cere veri o parere de la ceia laltii archierei sel: Din tôte acestea, ministeriulu din Vien'a n'au aflatu cu cale a face nici un'a.

Vom reveni la acêsta cauza.

Sentiulu de caritate in Bucuresci

se manifesta si in carnevalu prin baluri pentru seraci, ce „Trompet'a Carpatiloru“ astu-feliu ni le descrie in fruntea foi sale:

Frumosu lucru este, crestinescu lucru ăste ca din veselii a avutiloru se se bucare seracii!

Cocónele Romano, cu Dómn'a in capulu lor, s'au constituitu legiune angelica spre usurarea suferintieloru seraciloru, si lupta-corpul cu miseri'a prin tôte infundaturele mahalaleloru, describand'o de prin tôte locurile unde si-a infiptu „pusti'a“ resiedintia.

Dómn'a a intratu cu deplinete in traditiunile Dómnelor Romano, si cocónele in traditiunile vechieloru jupanese ca Banéss'a An'a Dudésc'a etc.!

Descendinti'a Domnitiei Balasei si a schimonachiei Elisabetei, — Elisabet'a Dómn'a a lui Stirbei-Voda, — a radicatu la tronul ministeriulu charitatii in dilele nóstre: Institutulu „Elisabet'a Dómn'a“ fundatu la 1846. de Banéss'a Stirbóica, a crescutu sub Dómn'i'a lui Stirbei-Voda, si se mantiene pana astadi cu taria, si se desvóltă pre tóta diu'a prin propriile spese si prin propri'a staruintia a piósei Dómn'e, veduv'a lui Stirbei-Voda.

Sub acêsta Dómn'a, s'a vediutu pentru prim'a óra in dilele nóstre petreceri si loterii pentru seracime si pentru asemenea institutiuni.

Helen'a Dómn'a a lui Cuz'a-Voda, s'a silitu preste midilócole strimte a le Mariei Sale se aredice „Asilulu Helen'a-Dómn'a“ unde totu orfanulu se póta gasi ingrigirea ce nu o potu avé toti copiii cu parinti.

Corespondintiele si banii de prenumeratiune se se adreseze de a dreptulu: Redactiunei „Lumina“ in Aradu, cancelari'a episcopésca.

Pentru publicatiunile de trei ori, ce contienn cam 150 de cuvinte (spatiu de 20 sîre garmond) tacs'a e 3 fl.; pana la 220 de cuvinte 4 fl., éra mai sus 5 fl., intielegendu-se intr' aceste sume si timbrulu. — Pretulu publicatiuniloru se se anticipe.

Elisabet'a Dómn'a a lui Carolu-Voda, s'a pusă in intrecere.

Acést'a este legea progre sului, si acést'a se si acceptă de la o principésa care a moscenitu traditiuni strabune coborite prin atâte generatiuni.

Mari'a Sa Dómn'a a facutu chiamare cocónelor Romano, si dreptatea ni impune se marturisimu că nici un'a n'a remasu surda la apelu: cu cele mai de frunte in capu, fie-care s'a pusu la lucru.

Fie-care veduva, fie-care órba sêu ciunga, de pre unde respinge opulinti'a miseri'a, isi are patróna o cocóna care veghiéza asupr'a ei; fie-care copilitia, napastuita de sórte, isi are cocóniti'a care ii scie numele, care se lipsesce de o cingátore mai multu ca se dee camésia si pantofi copilitiei, rebegita si flamenda, pre care o are in list'a ei.

Sunt frumóse aceste baluri ce adueu alinare durerii.

Jucati! — fie-care trasura de arcu, opresce unu suspinu; fie-care pasu alu vostru, cicatriséza o rana; fie-care surisu alu vostru, sterge o lacrima!

„Societatea de bine-facere „Elisabet'a Dómn'a“ este institutiunea cea mai piósa, este charitatea in totu intielesulu cuventulu, este umanitatea in practica viua! Aprópe duóe-mii stanjeni de lemne, aflămu că s'ar fi impartitu pana acum in iérn'a acést'a. Ni pare reu că nu avemu sub mana, essactu, feliuritele faceri de bine a le acestei Asociari, — despre cari se vorbesce atât'a, in tôte partile, si pre cari le simte cu atât'a recunoscentia seracime, — ca se putemu spune câte merita se se spuna despre o asemenea institutiune.

CESARE BOLLIACU.

Despre temperamentulu Romaniloru

scrie „La Gaz. des Etrangers“, o fóia ovreésca din Vien'a, unu articlu ce-lu reproducu de a rondulu diurnalele din Roman'a. Pentru pedagogii nostri va fi de interesu se-lu cunósca, de óra ce temperamentulu baietiloru de regula isvoresce din alu parintiloru. Foile romanesci imputa ovreului că batjocoresce; concedemu că póte fi unu picu de batjocura, — dar daca ar fi scrisu unu romanu, póte ar fi lauda, adeca éra si partialu. Celu ce doresce se judece dreptu, va ascultă si pe contrariu. Éca articulu din cestiune:

„Sdrobitu prin impositie, (dări) seracitu si jefuitu din tôte partile, poporulu acestei tieri a vediutu ducendu-se anulu 1872. si venindu anulu 1873, cu aceea si desavirsita nepesare, carea caracteriséza durerile cele mari, mahnirile profunde ce sunt fara mangaere si n'au altu limanu de cătu resemnarea. Poporu cu desevarsire pacnicu, poporu ciobanu (moutonier) romanii isi suferu fara murmura sórta, se lasa a fi asupriti de catra putere si ascépta ca vr'o influentia d'n afara se vina se-i scape din acêsta positiune anormala; ei se multiu-mescu, de la unii pana la altii, a oftă si a-si plecá capulu. Cu asemenea caracteru molatecu, intielegeti că poporulu romanu nu va dá universulu, cătu e lumea si pamentulu, spectacolulu ferberiloru populari cari au facutu in alte tieri se curga riulu de sange. Cătu despre un'a ca acést'a, putemu dormi linisciti: in Roman'a nu clocotesce nici unu vulcanu; Anulu 1873. ne-a gasitu tristi si ingrigiti; tristi pentru trecutu, ingrigiti pentru viitoru.

„Acêsta stare de lucruri se va perpetuá in Roman'a pe căta vreme nu vor fi luate mesuri energice pentru a scóte pe poporu din nulitatea sa spre a-lu face se-si póta judecă elu insusi positiunea, drepturile, detoriile, miseriele in fine.

„Drepturi! . . . Dar ce sunt bune drepturile pe căta vreme ele nu esistu de cătu pe chartia? Ce sunt bune drepturile, déca nu sunt nici cunoscute, nici pretiuite, nici eser-

citare de catra popor? Ce sunt bune drepturile, dacă ele nu servesc de câtă ca preteste la nedreptățile ce se fac pe fa care di in numele poporului? La ce e mai buna o Camera de deputati ai natiuni, pe câtă vreme acesti deputati sunt alesi de catra slugi prea plecate ale puterii?

„Istori'a ni da mai multe exemple de felulu acest'a, si de multe ori am vedutu popore servindu ca burdufu la tôte fantasiile absolutismului. Dar mai totu de una asemenea orgii ale tiraniei au desceptari fiorose; mai totu de una lav'a mănii populare, nabusita pentru unu momentu, a sfarsitu prin a isbuchi, acoperindu in mormentulu undeloru ei pe asupritori. Aci inse este cu totul altu ce-va: aci nu se temu de mănii'a poporului, pentru că poporul nu este in stare a simti si a se mănii. Ori cine se joca cu prafulu ce nu se pôte aprinde. (Trece apoi la politica si la espusetiunea de arte ce nu sunt de interesu.)

Proiectu de statute

pentru Reuniunea preotimei gr. res. din tractulu protopresviteralu alu Siriei in dieces'a Aradului.

I. Numirea si scopulu Reuniunei.

§. 1. Preotimea tractuala de confesiunea gr. res. se constituie intr'o corporatiune sub numirea de „Reuniunea preotimei gr. res. din tractulu protopresviteralu alu Siriei,” — era scopulu ei este: Sucurgerea anualmintre cu ajutoriu banalu veduveloru preotese si orfaniloru minorenii de dupa preoti din acestu, si — in casuri obveninde — din alte tracturi protopresviterale.

II. Membrii Reuniunei.

§. 2. Membrii reuniunei se impartu in 3 clase: a) ordinari, b) fundatori si c) ajutatori. §. 3. Membru ordinariu e fie-care preotu din acestu tractu protopresviteralu, carele va satisface statuteloru si acelea le va primi. §. 4. Membru fundatoru e acelu preotu seu mirenu, carele odata pentru totdeun'a va solvi celu pucinu o suma de 20 fl. v. a. in mass'a fondului Reuniunei. §. 5. Membru ajutatoriu e acelu individuu fara destingere de sessu din monarchi'a austriaca ori strainetate, carela amesuratu zelului seu va contribui ceva ajutoriu in favorea fondului. §. 6. Membrii Reuniunei se alegu si se primescu in adunarile generali cu maiortatea de voturi.

III. Detorintiele si drepturile membriloru.

§. 7. Membrii ordinari sunt deobligati: a) a solvi in favorea fondului anualmintre 5 fl. v. a. dacă in parochi'a sa are pana la 1000 de suflete; b) dacă numerulu sufleteloru trece preste o mii, atunci dela tóta sut'a se va compută unu florenu v. a. §. 8. Solvirile se vor doplini de 2 ori in anu si anume: in dilele celea d'anteiu a luneloru: Ianuariu si Iuliu, candu comitetulu si-va tiené siedintiele sale anuali. §. 9. Membrii ordinari ai reuniunei sunt deobligati a participă la adunarile generali; la casu de impedecare oficiosa, ori morbu, — ei vor avé a se scusa de timpuriu la presedintele ei; la din contra vor fi pedepsiti in multa banala pe sém'a fondului, precum adunarea generala va decide. §. 10. Membrii ordinari in adunarile generali sunt indreptatiti a face propuneri si interelatiuni; au votu decisivu si consultativu; era dacă voturile sunt egali, — derima votulu presiedintelui. §. 11. Membrii fundatori si ajutatori nu sunt constrinsi a participă la adunarile Reuniunei; era la casu de participare, ei nu sunt eschisi dela motiuni si interelatiuni; au numai votu consultativu, dar nu si decisivu. §. 12. Considerandu scopulu, fiacare membru a Reuniunei — de osebi cei ordinari — se vor nisui a desvoltă o activitate in sporirea fondului Reuniunei, — prin contribuiiri banale ocasionali dela credintiosii sei si de la alti protectori ai causei.

IV. Fondulu Reuniunei.

§. 13. Fondulu Reuniunei se va compune din tacsele membriloru de sub §§. 3. 4. 5. si din alte donuri maritimose precum si din venitele ce ar resultă prin vre-o dispusetiune consistoriale seu a Reuniunei. §. 14. Fiecare individuu, care ca preotu nou — dupa infintiarea acestei Reuniuni va intră, — in cutareva parochia din acestu protopopiatu, nainte seu dupa introducerea sa va solvi o suma de 5 fl. v. a. in fondulu Reuniunei, si dupa aceea se va socoti de membru ordinariu alu ei, respundiendu detorintieloru prescise in §§. 7. 8. 9. — §. 15. Fondulu va remané neatinsu, pana candu capitalulu va ajunge cifr'a de 4000 fl. adeca patru mii floreni val. austr.; — pentru fructificare se se asiedie sub auspiciile comitetului Reuniunei, in cass'a de pastrare in Aradu, seu la institutulu de creditu „Albin'a" din Sibiu.

V. Folosirea fondului Reuniunei.

§. 16. Din fondulu Reuniunei, respective din procentele fondului se vor ajutoră veduvele preotese si orfanii minorenii ai preotiloru cari, pana la sfarsitul vietiei lor, au fostu membrii ordinari ai Reuniunei, desi ar fi contribuitu ca membru ordinariu macaru numai unu anu de dile. §. 17. Beneficiile Reuniunei se impartu din interesele capitalului fundatiunei, totdeun'a egalu intre veduvele si orfanii minorenii de dupa preoti. §. 18. Ca competentii la acestu fondu se socotescu: a) Veduv'a cu orfanii sei minorenii, fia aceia unulu, seu mai multi; b) Veduv'a singura, c) Orfanii unui preotu toti la olalta. §. 19. Dacă veduv'a preotésa prin alta casatoria legiuita, ori sub cuventu de economa la cutare privatu, — va parasi statulu seu veduvescu, — atunci ea nu se va impartasi la beneficiulu Reuniunei, — inse orfanii lu totu tienu si mai departe. — §. 20. Dacă cutare dintre orfanii minorenii au ajunsu etatea de maiorenu — dreptulu de competintia cade pre ceia lalti frati minorenii, totu in aceeași mesura pana la unulu. §. 21. De minorenii orfani se socotescu orfanii de genulu barbatescu pana la etatea de 24 ani, era de genulu femiescu pana la maritatu.

VI. Adunarile Reuniunei si oficialii.

§. 22. Adunarea generala a Reuniunei se va tiené o data in anu, si anume mercuri dupa Santele Pasci. §. 23. Oficialii Reuniunei sunt: a) unu presiedinte, — b) unu subpresiedinte, — c) unu notariu, — d) unu cassariu, — e) unu controloru. — §. 24. Oficialii Reuniunei se alegu in adunarile generali pre unu periodu de 3 ani dintre membrii ordinari ai Reuniunei. §. 25. Reuniunea va avé unu comitetu compus din 7 membri, cari se alegu dintre membrii ordinarii ai Reuniunei pe 3 ani, si din cassariulu si controlorulu Reuniunei. Acestu comitetu alegendu-si din sinulu seu unu presiedinte si unu notariu conduce tôte agendele Reuniunei. §. 26. Alegerile se facu: a) a presiedintelui, b) a subpresiedintelui, c) a cassariului si d) a controlorului prin votare secreta cu siedule, — aclamatiune nu se primesce; — e) a notariului si a membriloru comitetului prin votare nominala ori aclamatiune; inse la cererea aloru 3 individi — prin votare secreta. §. 27. Notarii se potu alege si dintre alti individi preoti seu laici, cari nu sunt membri ai reuniunei; inse in asia casu n'au votu decisivu, ci numai consultativu.

VII. Afacerile oficialiloru si ale membriloru Comit.

A.) In Comitetu.

§. 28. Presiedintele comitetului conchiama siedintiele comitetului; — presiede si conduce discusiunile in acele siedintie; — provoca si constringe membrii Reuniunei la solvirea regulata a tacseloru; si contrasemna scriptele comitetului. §. 29. Notariulu comitetului pastreza scriptele reuniunei; — duce protocolulu in siedintiele comitetului; la recercarea presiedintelui face provocari catra membrii Reuniunei si corespunde in afara. §. 30. Cassariulu si controlorulu cari sunt respunditori despre banii si averea Reuniunei, au detorinti'a a se ingrigi despre incassarea punctuala a tacseloru dela membrii Reuniunei; — protocoalele cassadei a le duce punctualu si chiaru; a raportă la fiacare siedintia a comitetului precum si la adunarea generala despre starea banala a Reuniunei; — banii incursi indata a-i elocă in cass'a de pastrare anunita de adunarea generala. Cassariulu solvescu dupa discusiunile comitetului ratele celoru competintii. Nu are dreptu a spesă din banii Reuniunei fara de asemnare din partea comitetului seu a adunarei generale. §. 31. Comitetulu si-tiene siedintiele sale regulatu de 2 ori in anu, in dilele celea d'antain a luneloru Ianuariu si Iuliu, — altcum dupa lipsa presiedintele comitetului pôte conchiama si siedintia straordinaria. §. 32. Comitetulu va poté aduce decisiune valida, dacă afara de presiedintele, notariulu, cassariulu si controlorulu, — vor fi de facia inca 3 membri din comitetu. §. 33. Comitetulu va censură socotile cassariului; — va face propuneri si va regulă ordulu dupa care se se tienă adunarea generala, — carele ordu nainte de adunarea generala totdeun'a trebe se se comunice cu presiedintele Reuniunei; va primi recursele dela veduve si orfani, cari censurandu-le va decide asupr'a lor, si conformu impoterniciei adunarei generale va asemnă ajutoriulu prefriptu veduveloru si orfaniloru preotiesci; — se va ingrigi despre midilócele de a se spori fondulu Reuniunei si va raportă adunarei generale despre tôte afacerile sale.

B.) In adunarile generale ale Reuniunei.

§. 34. Presiedintele Reuniunei conchiama adunarea generala pe terminulu desiptu in §. 22. — presiede in adunare si

conduce desbaterile aceleia; — in casuri obveniente reprezenta Reuniunea la diregătoriile bisericesci, juridice si politice. §. 35. Subpresedintele substituesce pe presedintele. — §. 36. Notariulu Reuniunei duce protocolulu adunarei generale, insamna pre vorbitori, — si implinesce toate ce se tienu de biroulu adunarii. §. 37. Ca adunarea generala se pōta aduce decisiuni valide, — e de lipsa se fia de facia $\frac{2}{3}$ din membrii ordinari ai Reuniunei. §. 38. Adunarea generala primesce raportulu comitetului, a cassariului si a controlorului, — censurēdia si aprōba sēu desaprōba afaacerile acestor'a; statoreste normative dupa cari se se administredie Reuniunea.

VIII. Dispusetiruni generale.

§. 39. Déca careva dintre preotii acestui protopopiatu, numai mai tardiu, precandu fondulu ar fi folosibilu, ar dori se se faca membru alu acestei Reuniuni, — respectivulu se primesce de membru ordinariu, inse se indetoreza deodata a solvi toate tacele dela infiintarea Reuniunei, solvindu mai departe egalul tacele anuale cu ceilalti membri in intielesulu statuteloru; ēra pentru viitoriu fia care preota, indatu dupa ce intra in protopopiatu, e deobligatu a se inscrie de membru ordinariu a acestei Reuniuni, solvindu tacs'a de 5 fl. val. aust. in intielesulu §-lui 14. a statuteloru, si asia mai departe a portā sarcinele Reuniunei; la casu contrariu déca mai tardiu ar dori se intre in Reuniune, e constrinsu a solvi tacs'a intrarei de 5 fl. v. a. precum si tacele restante dela intrarea sa in protopopiatu. §. 40. Déca cutare preotu ca membru ordinariu si-muta locuintia sa din acestu protopopiatu in altulu, — si mai departe se considera de membru alu acestei Reuniuni solvindu tacele anuale regulatu. §. 41. Déca cutare din membrii ordinari ar esi, respective ar repasi din Reuniune dandu-si declaratiunea in scrisu, — tacele solvite remanu in fondulu Reuniunii, ēra urmatorii perdu dreptulu de competintia. §. 42. Déca careva membru ordinariu nu ar solvi tacele in restimpu de 2 ani, provocandu-se prim'a data la solvire, dupa restimpu de 3 luni se provōca a 2 ōra si déca nici atunci nu va solvi — respectivulu se considera de esitu din Reuniune, si cade sub greumentulu §-lui 41. — §. 43. Adunarile Reuniunei si ale comitetului ei se tienu in opidulu Siri'a, si se conchiama cu 14 zile nainte. §. 44. Oficialii vor portā oficiulu gratuitu, numai cassariulu pentru spesele facende, va avē o remuneratiune recunoscuta si adoptata de comitetu — asternuta adunarii generali spre aprobare. §. 45. Comunele parohiale ce astadi se tienu de acestu protopopiatu, si dupa o arondare noua a protopresviteratelu se considera ca parti integritōrie ale acestei Reuniuni. §. 46. Discursuri literarie au locu in adunarile generale. §. 47. Membrii ordinari ai Reuniunei sunt indetorati protocolarminte a-si dā convoirea: ca in cātu timpu dorescu a contribui sum'a anuala. §. 48. Aceste statute, la casu de lipsa se potu si modifiacă de catra adunarea generala.

IX. Desfiintierea Reuniunei.

§. 49. Reuniunea acēst'a nu se pōte desfiintiā pana candu ea va avē 10, adeca diece membri ordinari; la din contra se desfiintiēza, si capitalulu ei dimpreuna cu interesele lui se reserva pentru crescerea unui teneru fiu de preotu la gimnasiu, sēu déca nu s'ar aflā de acēst'a — si de mirēnu din acestu protopresviteratu, — care va fi mai seracu sub tutoratulu sinodului protopresviteralu.

Siria — Világosi — 16. Octovre. 1872.

Nicolau Beldea m. p.

adm. protopresviter. ca presedintele Reuniunei.

VARIETATI.

= *Necrologu.* Bravulu si fōrte zelosulu invetiatoriu din Belintiu, Ioanu Hatiegu, dupa unu morbu scurtu, Joi in 18 Ianuariu a. c. st. v. in alu 67. anu alu vietiei sale, a reposatu in Domnulu. Perderea reposatului este fōrte mare, nu numai pentru famili'a sa, ci si pentru biserica si scōl'a nōstra; cāci din scōl'a acestui veteranu invetiatoriu, in decursulu aloru aprōpe 50 ani, a esitu multime de advocati, preoti, invetiatori, diregtori, negutiatori, mēstri si cetationi, cari cu scientiele castigade dela invetiatoriulu loru, au facutu si faeu cele mai bune servitii bisericii si scōlei nōstre. Intre toti elevii sei inse, — a caror'a numeru se urca la mai multe mii, — loculu primu ilu ocupa Esc. sa Dlu Archiepiscopu si Metropolitu alu nōstru Andreiu Baranu Siaguna, caruia reposatulu, ca si cantoru romanu la biserica greco-romana din Pest'a, i-a fostu instruitoru de limb'a romana fiindu Escel. Sa pe

atunci ascultatoriu de drepturi, la universitatea din Pest'a. Reposatulu, ca pedagogu mare ce ēra, de si fōrte aspru, — si a sciutu castigā increderea, nu numai a prunciloru si fetiteloru, ci si a adultiloru si a parintiloru acelor'a; in cātu scōl'a sa peste septemana ēra indeseata de prunci, ēra in dumineci si serbatori, de juni, barbati si betrani, ascultandu cu totii invetiaturile si suaturile cele bune ale intieptului loru invetiatoriu, carele, afara de cetire, scrisore, socōta, cantari bisericesci si nationale, si doctrin'a religiunei, li mai propunea si economi'a practica, se acēst'a cu unu resultatu fōrte imbucuratoriu; cāci comun'a Belintiu desi fōrte seraca in privinti'a posesiunei de pamentu, este astadi un'a dintre cele mai infloritōrie comune romane. Productele ei: verdie si legumi intrecu atātu in calitate, cātu si in cantitate pre cele ale gradinariloru straini, pentru acē'a si si cēra pe la toate piatiile nu numai in Banatulu-temesianu ci si in Ardealu si in Ungari'a. Dorimu iubitei nōstre natiuni multi asemenea invetiatori bravi, ēra reposatului vecinie'a pomenire.

= *Instructiunea publica in Dani'a* este de lungu timpu obligatori si gratuita. Acum s'a mai estinsu legea prin acē'a ca obligamentulu de frecuentatiune s'a hotaritu pana la 15 ani impliniti ai etatei. Parintii, cari nu-si dau pruncii la scōla, se globescu. Aceste globi sunt in favōrea aceloru parinti seraci, cari au prunci la scōla.

= *Despre o deputatiune japonesa*, am amintitu intr'unulu din nrii trecuti cā a cercetatu scolile Berolinului. Avemu se adaugemu cā de acolo a mersu in Russi'a, apoi in Franci'a, ēra in lun'a trecuta cercetā scolile din Vien'a, unde ministrulu de instructiune publica a datu de conducatoriu pe Dumreicher jun. Dumreicher conduse ōspetii sei prin universitate, academii, pedagogiu, scoli de industria, laboratorie scl. Din Vien'a, Tanaco subsecretariulu de statu in ministeriulu de instructiune alu Iaponiei, a plecatu catra Itali'a, ēra ceia lalti membri au retornatu parte la Berolinu parte la Londr'a.

= *Alegerea de episcopi.* In 18. Ianuariu s'au si alesu la Bucuresci, pentru eparchiele vedue din Romani'a, trei episcopi, in virtutea legii cestei nouē, cu voturile deputatiloru, ale senatoriloru si ale archiereiloru cu dreptulu de alegatori. Au fostu alesi: pentru eparchi'a Ramnicu Valcea Atanasiu Troados, pentru eparchi'a Romanului Isai'a Diobleas Vicolu, pentru eparchi'a Argeiului Iosifu Merionu Naniescu.

= *(Parintele Ioanu Seracu)* parochulu din Cromna in protopresviteratulu lenopolei se presupune a fi preutul celu mai betranu in dieces'a aradana; s'a nascutu la anulu 1792. in Cromna, unde si tatalu seu si mosiu-seu au fostu preuti, a studiatu pedagogi'a in Aradu la inceputulu (1812—1813.) acēsteia sub profesorii Cichindēla, Iorgoviciu, Diaconoviciu, Mihutiu, s'a hirotonitu de eppulu Iosifu Putnicu la anulu 1818. si a cunoscutu in acēl'a-si protopresviteratu 7 protopresviteri si in acēa-si comuna a servitu cu mai multi de 12 preuti. A avutu 8 prunci, dintre cari — Pavelu, dupa absolvirea preparandiei si a teologiei a devenitu de invetiatoriu in Cromna si densulu astadi este Nestorulu invetiatoriloru din acestu prejuru fiindu in etate de 54 de ani. — Betranulu preutu i-place a povesti cum in prunci'a lui lotrii au fostu formatu o compania compacta, amblandu sub stēgulu loru fara frica, ba au prinsu pre insusi comitele supremu Forray in locuintia sa propria si l'au dusu cu ei. Imperatulu — dice — li-a tramisu vorba, cā déca vor pune pre Forray pe pitioru liberu, — nu ii va persecutā, si in urmarea acēstei tocmeli a venitu la Dumbraviti'a (o comuna a fostu acēst'a nainte de 1823. aprōpe de Cromna, cu 35 de case, carea dimpreuna cu altele precum: Craicova, Zamerdu, Goresci, Mizesiu — si-au perdutu numele, anessandu-se la altele mai impoporate din vecinetate) in biserica eppulu de atunci alu Aradului si par. S. Seracu afirma cā a vediutu cu ochii cum eppulu a luat din biserica pre Forray si l'a condusu in caruti'a sa spre Aradu, ēra compani'a lotriloru — dupa cuventulu eppului, s'a desfiintiatu. Candu betranulu preotu este bine dispusu, vorbesce cu predilectiune despre o nunta din 1806., in carea si densulu a jecatu ca holteiu, dar mai vertosu i-place a-si aduce aminte de ōmenii din betrani caracterisandu-ii de crestini buni, cinstitori de preoti, ambulatori la biserica. Pe langa toate cā este inaintatu in etate, totusi e sanetosu, ba in veselie adese introce pre multi altii mai teneri. Impartasitoriulu siroloru acestor'a a facutu intrebare la densulu — de ar avē scrisori vechi? si nu fara resultatu, cā intre mai multe manuscrise si matricule, a datu si de unu „euchologionu“ (molitvelnicu) din an. 1689. —

Dorimu, ca bunulu Ddieu se-i pastrezo sanatatea si de acum nainto!

In septeman'a viitoria va aparē numai unu numeru alu foil nōstro din caus'a santelorū dōe serbatori.

Concursu.

2-3

Pentru ocuparea postului de invetiatoriu in comun'a Aciuva Poiéna, in inspectoratul Vidrei, protopresviteratul Halmagiului, pe langa unu salariu anualu de 300 fl. v. a. 8 orgii de lemne, gradina de legumi si cortelu liberu, — prin acést'a se publica concursu. Doritorii de a ocupá acestu postu invetiatorescu sunt avisati ca suplicele lorú provédute cu documintele recerute, in intielesulu statutulu organicu — indreptate si adresate catra comitetulu parochialu din Aciuva — se le tramita inspectorelui cerc. de scóle dlui Nicolau Butariu in Bodesci — (post. ult. Halmagiu) pana la 30. Ianuariu st. v. in care di se va tiené si alegerea.

Aciuva 2. Ianuariu 1873.

In contielegere cu:

Nicolau Butariu
inspect. scol.Ioane Vusdea
pres. comit. paroch.**Concursu.**

Pentru parochi'a vacanta Ravna-Monésa in protopresviteratul Ienopolei prin acést'a se escrie concursu pana la 4. Februaru a. c. st. v. in care di se va tiené si alegerea. Recurintii in acestu restimpu se vor presentá celu putienú odata in besericele acestei parochie, éra recursele le vor substerne dlui protopresviteru tractualu.

Emolumintele sunt:

- 1) 4 jugere de pamentu aratoriu,
- 2) 13 jugere de fenatiu,
- 3) dela 100 de cási birulu in natura si dela 40 de cási câte 1 fl.
- 4) stolele indatinate,
- 6) lemne de focu si de lucru, câte vor trebui.
- 6) cuartiru liberu cu gradina.

Ravna, 10. Ianuariu 1873.

In contielegere cu:

Constantinu Gurbanu
protopresviteru.

2-3

Comitetulu parochialu.

Concursu.

2-3

Pentru ocuparea postului invetiatorescu din comun'a gr. or. confesiunale romana, Ohaba serbésca, comitatulu Carasiu, protopopiatulu Lipovei, se deschide concursu cu terminulu pe 30. Ianuariu 1873. Emolumintele sunt:

1. Bani gata 84 fl. v. a.
2. 20 meti de grâu
3. 20 meti de cucurudiu
4. 100 pundi de lardu
5. 50 pundi de sare
6. 15 pundi de luminari
7. 8 orgii de lemne, din care se incaldiesce si scól'a.
8. 4 jugere de pamentu estravilanu
9. 1/2 jugere de gradina intravilana
10. Cuartiru liberu cu 2 incaperi.

Doritorii de a ocupá acestu postu, vor adresá recursele inspectorulu scolaru D. Jucu in Zabaltiu, post'a ultima Berzov'a pona in 30. Ianuariu 1873. candu este de a se tiené si alegerea.

Ohaba serbésca in 11. Ianuariu. 1873.

Cu scirea mea:

Demetriu Jucu

Inspect. scolaru.

Comitetulu parochialu gr. or.

Concursu

pentru postulu de capelanu langa paroculu Moise Magdu din Sioimosiu (protopresbiteratul Aradului) cu care e impreunata 1/3 din venite. Alegerea va fi in 30. jan. a. c. st. v. Recurintii se astérna recurse protopresbiterului, adresate la comitetulu parochialu si adjustate cu testimonie de calificatiune.

Sioimosiu, 8. jan. 1873.

Cu invoirea mea: Ioanu Ratiu, prtjb.

Comitetulu parochialu.

Concursu.

2-3

Pentru parochi'a Aciuva cu fili'a Poiéna, devenita vacanta in urm'a resignarii preotulu Teodoru Vusdea, se escrie concursu pana in 30. Ianuariu 1873. candu se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt: birulu si stólele indatinate dela 250 numere de case.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia sunt avisati recursurile provédute cu tóte documintele necesarie, si adresate comitetulu parochialu, pana la terminulu prefptu ale tramite protopresviterulu tractualu in Halmagiu.

Aciuva 22. Decemvre 1872.

Comitetulu parochialu. Cu invoirea mea:

Ioanu Groza.

Concursu.

Pe vacant'a parochia redusa din Seleusiu-Cighirelu, in dieces'a Aradului — protopres. Siriei — Világosiu — carele cu acést'a se escrie pana in 4. Februaru a. c. st. v. — in carele di va fi si alegerea. —

Emolumintele sunt; una sessiune parochiala, — biru si stóle indatinate dela 184 de case — si casa parochiala cu gradina intravilana.

Recurentii au de a produce: testimoniu de teologia. — de qualificatiune, si testimoniu despre absolvirea aloru VIII. clase gimnasiale.

Recursele, — adresate comitetulu parochialu. — pana la diu'a prefpta sunt de a se trimite la oficiolatu protopresviteralu in Siria — Világosiu. —

NB. De orace parochi'a de sub cestiune, se administréza de unu capelanu, — la casu, de nu ar fi alesu acést'a — alesulu, va fi deobligatu din tóte veniturile parochiale a dá diumetate capelanulu, pana ce acést'a isi va castigá alta parochia. —

Seleusiu-Cighirelu 15. Ianuariu 1873.

Comitetulu parochialu gr. or. din Seleusiu-Cighirelu.

Cu scirea mea:

Nicolau Boldea, m. p.
adm. protopresvit.

2-3

Concursu.

2-3

Devenindu vacanta statiunea invetiatorésca din comun'a Agrisiu, comitat. Bihoru, Protopresbiteratul Beeliului cu acést'a se escrie concursu pana la 30. Ianuariu 1873. candu va fi alegerea.

Emolumintele sunt:

1. Bani gata 24 fl. v. a.
2. 18 cubule de bucate, 1/2 grâu, 1/2 cucuruzu,
3. 9. orgii de lemne pentru invetiatoriu.
4. 150 portii de fenu; va se dica: dela tóta casa 1 portia. —

Recurintii, pe langa tóte recerintiele — in puterea stat. organicu. — au a-si asterne recursurile sale subscrisulu inspectoru cercualu pana la 30. Ian. a. c.

Agrisiu 9. Ian. st. v. 1873.

Ioanu Capitanu,
Inspectoru cercualu.**Concursu.**

Pentru parochi'a vacanta din Slatina protopresviteratul Ienopolei, cu care este impreunatu folosirea a 2/4 sessiuni de pamentu aratoriu, biru si stolele indatinate dela 99 de cási — prin acést'a se escrie concursu pana la 2. Februaru a. c. st. v. Recursele sunt a se tramite dlui protopresviteru tractualu pana la terminulu de mai sus, candu de-odata se va tiené si alegerea. —

Slatina, 10. Ianuariu 1873.

In contielegere cu:

Constantinu Gurbanu
protopresviteru.

Comitetulu parochialu.